

Blok tematyczny: Ja i moja rodzina.

Temat dnia: Utrwalenie materiału gramatycznego.

Cel lekcji: Ćwiczyć systematycznie stosowanie poprawnych liczebników przy podawaniu daty. Objąć i utrwalić czasowniki, które pełniły funkcję głównego ogniwa wiersza poznanego na poprzedniej lekcji.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.

Nauczyciel: niezbędne do powtórki i utrwalenia wiadomości tabele dla każdego ucznia.

Zapis w dzienniku: Powitanie wprowadzające w temat. Podanie bieżącej daty i krótkie ćwiczenia wymowy liczebników nazywających datę. Ćwiczenia utrwalające swobodne operowanie czasownikami, które wystąpiły w wierszu. Utrwalanie wymowy omawianych czasowników. Kształcenie umiejętności określania czasu gramatycznego czasowników. Funkcjonowanie wybranych czasowników w wybranych frazach. Ćwiczenia w przekształcaniu form czasownika. Trójki dialogowe.

Przebieg:

1. Powitanie wprowadzające w temat: *Dzień dobry wszystkim, którzy chcą poprawnie stosować końcówki gramatyczne pochodzących z wiersza czasowników. Dzień dobry wszystkim, którzy znają odmianę niektórych polskich czasowników. Dzień dobry wszystkim, którzy zamierzają utrwalić na lekcji materiał gramatyczny.*

2. Podanie daty i krótkie ćwiczenie z liczebnikami.

3. Ćwiczenia utrwalające swobodne operowanie czasownikami w czasie przyszłym, które wystąpiły w wierszu na poprzedniej lekcji.

4. Funkcjonalne wypisanie z tekstu wiersza czasowników, którymi operuje osoba mówiąca w tekście.

Komentarz dla nauczyciela. Czasownik *umiem* występuje w wierszu w czasie teraźniejszym, a pozostałe czasowniki w czasie przyszłym. Warto zwrócić na to uwagę uczniów, ale też podkreślić, że w naszym ćwiczeniu chodzi o **utrwalenie wymowy** wyrazów i ich znaczenia w formie, w jakiej występują w wierszu.

	ja	powiem, umiem , zrozumiem, opowiem.
	ty	powiesz, umiesz, zrozumiesz, opowiesz.
	on, ona, ono	powie, umie, zrozumie, opowie
	my	powiemy, umiemy, zrozumieemy, opowiemy
	wy	powiecie, umiecie, zrozumiecie, opowiecie
	oni, one	powiedzą, umieją, zrozumieją, opowiedzą

Zadanie dla ucznia:

1. Przeczytaj cytat, wskaż wśród wyodrębnionych wyrazów czasowniki w czasie teraźniejszym.

*A dziś Ci **powiem** jak ja dom **rozumiem**,
a **opowiem** jak potrafię i najlepiej **umiem**.*

2. *Jakie zastosowanie mają wybrane przez nas czasowniki? Przykłady zadań i ćwiczeń.*

W ćwiczeniu pokazano różne frazy(zdania) z czasownikiem *powiedzieć* w czasie przyszłym. Ćwiczenie ma pokazać uczniom różne związki składniowe czasownika i utrwalić je w pamięci uczniów. Chodzi także o wyrazistą wymowę zakończeń, które często sprawiają trudność ukraińskim uczniom, zwłaszcza na początku.

- *Dobierz do poszczególnych fraz objaśnienia (N. wycina tabelę i miesza poszczególne elementy).*

Powiem prawdę.	Ktoś deklaruje, że nie będzie kłamał.
Powiedz: dzień dobry.	Rodzic prosi dziecko, aby przywitało się grzecznie.
Powiem, co myślę.	Ktoś zamierza wyrazić własne zdanie.
Powiem wiersz.	Ktoś zamierza wyrecytować utwór poetycki.
Powiem zagadkę.	Ktoś chce, abyśmy odgadli, co ma na myśli.
Powiem: tak.	Ktoś zgadza się na coś.
"Powiedz mi, jak mnie kochasz".	Ktoś prosi o wyznanie miłości.
Powiem ci, kim jestem.	Ktoś chce się przedstawić.
Powiem ci coś.	Ktoś nie precyzuje dokładnie, co chce powiedzieć.

Powiem ci coś na ucho.	Ktoś mówi cicho, tylko do nas, aby inni nie słyszeli.
Powiem ci, co zrobisz.	Ktoś chce nam udzielić rady odnośnie do dalszego postępowania.
Powiem ci wszystko.	Ktoś deklaruje, że nie zatai przed nami niczego.
Powiem więcej.	Ktoś chce jeszcze coś dopowiedzieć w danej sprawie.
Powiem wszystkim.	Ktoś zwraca się do całej grupy słuchaczy.
Powiem tylko tobie.	Ktoś chce poinformować o czymś tylko wybraną osobę.
Powiem państwu.	Ktoś zwraca się do grupy dorosłych.
Powiem wam.	Ktoś zwraca się do przyjaciół lub młodzieży.
Powiem ci w sekrecie.	Ktoś chce w zaufaniu przekazać jakąś informację wybranej osobie.

3. Podane frazy wypowiedz w innej osobie gramatycznej. Uczniowie otrzymują do uzupełnienia tabelę. Odczytywanie jej wiążemy z ćwiczeniami poprawnej wymowy.

Przykład:

Powiem prawdę.		
----------------	--	--

	Powiesz głośno	
		Powie wszystkim.
	Powiesz więcej	
		Powie w sekrecie.
Powiem wiersz.		
		Powie: dzień dobry.
Powiem wyraźnie.		

4. Uzupełnij zdania odpowiednią formą czasownika *powiedzieć* w czasie przyszłym.

Gdy Ada ..... wiersz, otrzyma na pewno gromkie brawa.

..... prawdę: nie wiem jak to zrobić.

Julio, Maria ..... ci całą prawdę.

Jeśli ..... to głośniej, na pewno cię usłyszymy.

..... mu to w sekrecie, a i tak za chwilę będzie o tym mówić cała szkoła.

Powiem prawdę - powiesz prawdę - powie prawdę.

Ćwiczenia do czasownika *umieć* (czas teraźniejszy).

5. Uczniowie siedzą w kręgu i zadają sobie po kolei to samo pytanie. Odpowiedzi mogą padać różne.

Co umiesz robić? albo: *Co umiesz robić najlepiej?* (N. zwraca uwagę na wygłos i wyraziste eksponowanie **głoski m** na końcu wyrazu).

Umiem liczyć.
Umiem pisać.
Umiem tańczyć.
Umiem fotografować.
Umiem malować.
Umiem śpiewać.
Umiem rysować.
Umiem pływać.

6. Druga tura pytań ze wskazaniem na kolegę lub koleżankę (ćwiczenie w stosowaniu trzeciej osoby gramatycznej).

Co umie robić Wojtek? Co umie robić Kasia? (W odpowiedzi uczniowie powinni nawiązać do tego, co usłyszeli od koleżanek i kolegów lub stworzyć trójkąty dialogowe).

Przykład trójkąta dialogowego na zapamiętywanie końcówek czasownika:

Janek do Wojtka w kole: Wojtku, co umie robić Basia?

Wojtek do Basi? Basiu, co umiesz robić?

Basia w odpowiedzi: Umiem tańczyć.

Wojtek do Janka: Basia umie tańczyć.

Ćwiczenia do czasownika **zrozumiem** i **opowiem**: - prowadzimy na podobnej zasadzie.

Frazy do wykorzystania:

Zrozumiem, jeśli mi odmówisz.	Ktoś jest wyrozumiały wobec rozmówcy.
Zrozumiem twoje wątpliwości, jeśli wyjaśnisz mi, o co chodzi.	Ktoś stawia warunek
Nigdy tego nie zrozumiem.	Wyrażenie braku akceptacji dla jakiegoś zachowania lub rezygnacja podczas próby wykonania trudnego zadania.
Zrozumiem, jeśli postarasz się to uzasadnić.	Mówiący oczekuje dodatkowych wyjaśnień.
Spróbuj to dobrze zrozumieć.	Prośba o skupienie i właściwą ocenę sytuacji.

Ćwiczenie z czasownikiem: opowiedzieć.

*Uzupełnij zdania dobrze dobranymi z ramki wyrażeniami, tak, by uwzględnić **znaczenie czasu** zastosowanego w poszczególnych zdaniach. Prawidłowych wyrażen jest więcej niż zdań. Nie musisz zastosować wszystkich.*

Za chwilę, wczoraj, potem, jutro, dawniej, już wkrótce, za minutkę, później, wieczorem, kiedyś, dawno temu, przedwczoraj, przed chwilą,
---

- .....opowiem ci tę historię.
- ..... opowiem państwu ciekawe zdarzenie.
- ..... opowiem zabawny dowcip.
- ..... opowiem , co się stało.
- ..... opowiem, co widzę.